

VARSINAIS-SUOMEN OIKEUSAPUTOIMISTO

Turun poliisitalo, Eerikinkatu 40-42 A, 4. krs
20100 TURKU

Oikeusministeriö
Oikeushallinto-osasto
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto työryhmän mietinnöstä "Valtion oikeusaputoimistojen rakenneuudistus"

(Mietintöjä ja lausuntoja 25/2014)

Lausunnon antaja: Marja-Leena Levänen

Turun oikeusapupiirin oikeusaputoimen johtaja, Varsinais-Suomen oikeusaputoimisto

Lausunto: Työryhmä on selvittänyt ja pohtinut asiaa monelta eri kannalta. Lausun vain muutamasta tärkeänä pitämästäni asiasta:

Ahvenanmaan oikeusaputoimisto

Viitataan Ahvenanmaan oikeusaputoimiston johtavan julkisen oikeusavustaja Gard Larpesin 4.8.2014 päiväämään lausuntoon. Kannatan lämpimästi hänen esittämäänsä ajatusta, että Ahvenanmaan oikeusaputoimisto säilyisi itsenäisenä virastona. Kuten Larpes toteaa, Ahvenanmaalla on sekä oikeusministeriössä että sisäministeriössä päädytty muiden hallinnonalojen osalta siihen, että Ahvenanmaalla toimivat virastot ovat säilyneet itsenäisinä virastoina, eikä niitä ole liitetty mihinkään mantereen yksiköihin. Mikään mantereella toimiva organisaatio ei välttämättä pystyisi riittävästi huomioimaan Ahvenanmaan itsehallinnollista ja kielellistä erityisasemaa.

Julkisen oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan eriyttäminen

Kun yleinen edunvalvonta siirrettiin kunnilta valtiolle ja päädyttiin edunvalvonnan sijoittamisesta oikeusaputoimistoihin, perusteena oli juuri se, että oikeusaputoimistossa edunvalvontahenkilöstö saa luontevasti tukea oikeudellisissa asioissa.

Viime vuosin monissa virastoissa oikeusapu ja edunvalvonta ovat muuttaneet yhteiseen huoneistoon käyttäen osittain yhteisiä tiloja ja yhteisiä koneita. Nyt muutaman vuoden jälkeen pitäisi ryhtyä eriyttämään toimintaa eri toimistoihin, hankkimaan ja remontoimaan taas uusia tiloja. Onko siihen varaa?

Kuuden oikeusapupiirin malli

Pidän parhaimpana vaihtoehtona kuuden oikeusapupiirin mallia. Erityisen huolestunut olen kuitenkin siitä ajatuksesta, että oikeusapupiiri olisi virasto. Siitä seuraisi väistämättömästi jääviys oikeusapupiirin sisällä olevien eri toimistojen kesken. Saman viraston henkilökuntaan kuuluvat oikeusavustajat eivät voi prosessata toisiaan vastaan. Eli jäävittömän oikeusavustajan löytämiseksi pitäisi matkustaa toiseen oikeusapupiiriin. Hallinto-oikeudet ovat useissa ratkaisuisissa ottaneet kantaa oikeusavun asiointimatkoihin. Ratkaisujen mukaan 60-80 kilometrin asiointimatkat ovat liian pitkiä ja oikeusapupäätös olisi pitänyt tehdä paikkakunnalla toimivalle yksityiselle asianajajalle.

Rakennemuutoksen yhtenä lähtökohtana on ollut se, että hallintoa keskitettäisiin ja nykyisten toimiston johtajien työpanosta pystyttäisiin käyttämään ns. substanssityöhön. Samaan tulokseen päästäisiin nykyisessä järjestelmässäkin. Nykyisille oikeusaputoimen johtajille voitaisiin siirtää lisää hallinnollisia tehtäviä oikeusaputoimistoista. Esimerkiksi budjetin osalta oikeusaputoimen johtaja saisi piiriänsä varten määrärahan, jonka hän sitten jakaisi piirissään.

Piirijaosta

Työryhmän esittämässä oikeusapupiirijaossa on Turun oikeusapupiirin kohdalla erikoisuutena Kanta-Hämeen oikeusaputoimisto, siis päätoimipaikka Hämeenlinna. Se esitetään liitettäväksi Kaakkois-Suomen oikeusapupiiriin. Erikoiseksi asian tekee se, että Kanta-Hämeen oikeusaputoimistolla on Forssan toimipaikka, joka sijaitsee 90 km päässä Turusta.

Paikka ja aika

Turussa 22. päivänä elokuuta 2014

Marja-Leena Levänen

Turun oikeusapupiirin oikeusaputoimen johtaja